

Van Vrijwillig naar Verplicht

VMR Webinar • 30 november 2022

1

2

Wist je dat

Bijna 50 miljoen mensen slachtoffer zijn van moderne slavernij?

Er momenteel ongeveer 150 miljoen kinderen illegaal werken?

Werknemers in 107 landen geen vakbond mogen oprichten of er lid van mogen worden, en het aantal landen alleen maar toeneemt?

De overgrote meerderheid aan laagbetaalde, laaggeschoolde werknemers in internationale ketens vrouwen zijn, vooral in exportgerichte productie?

Een baan geen garantie is voor een fatsoenlijk inkomen: 13% van de werkenden leeft in armoede en maar liefst 8% in extreme armoede

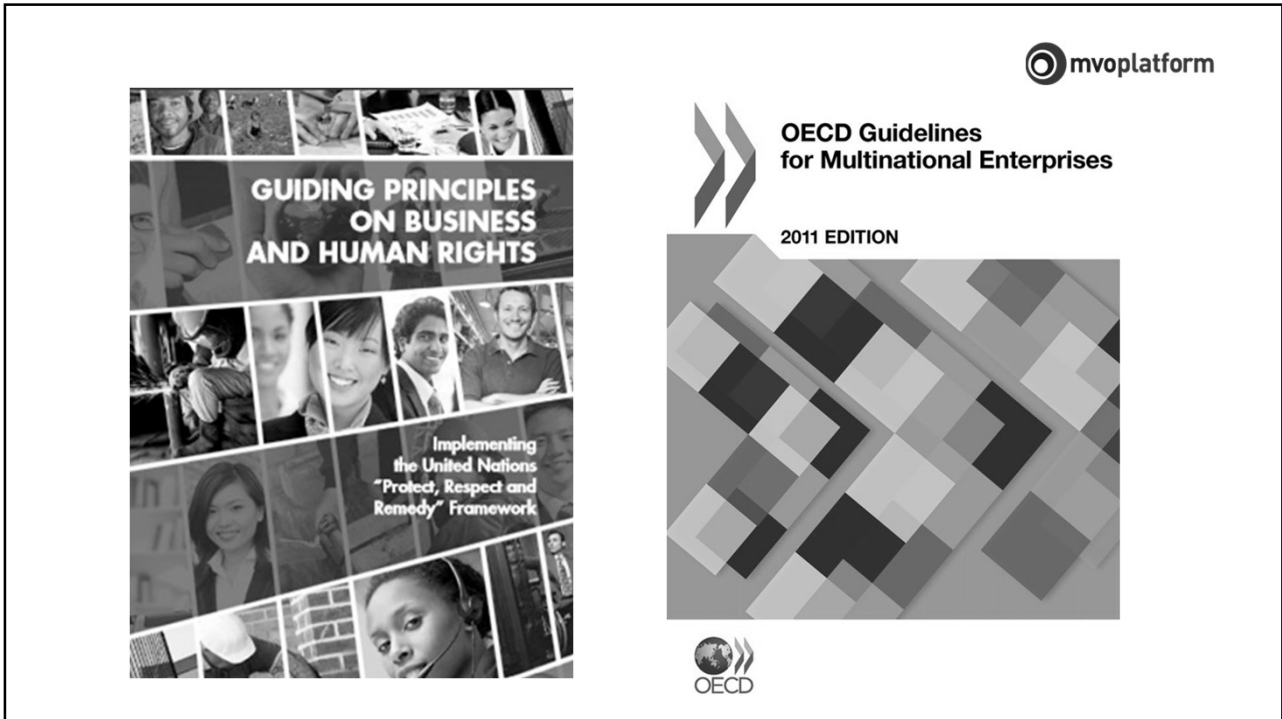
Slechts 100 bedrijven 71% van alle klimaatschade hebben aangericht in de afgelopen 30 jaar?

3

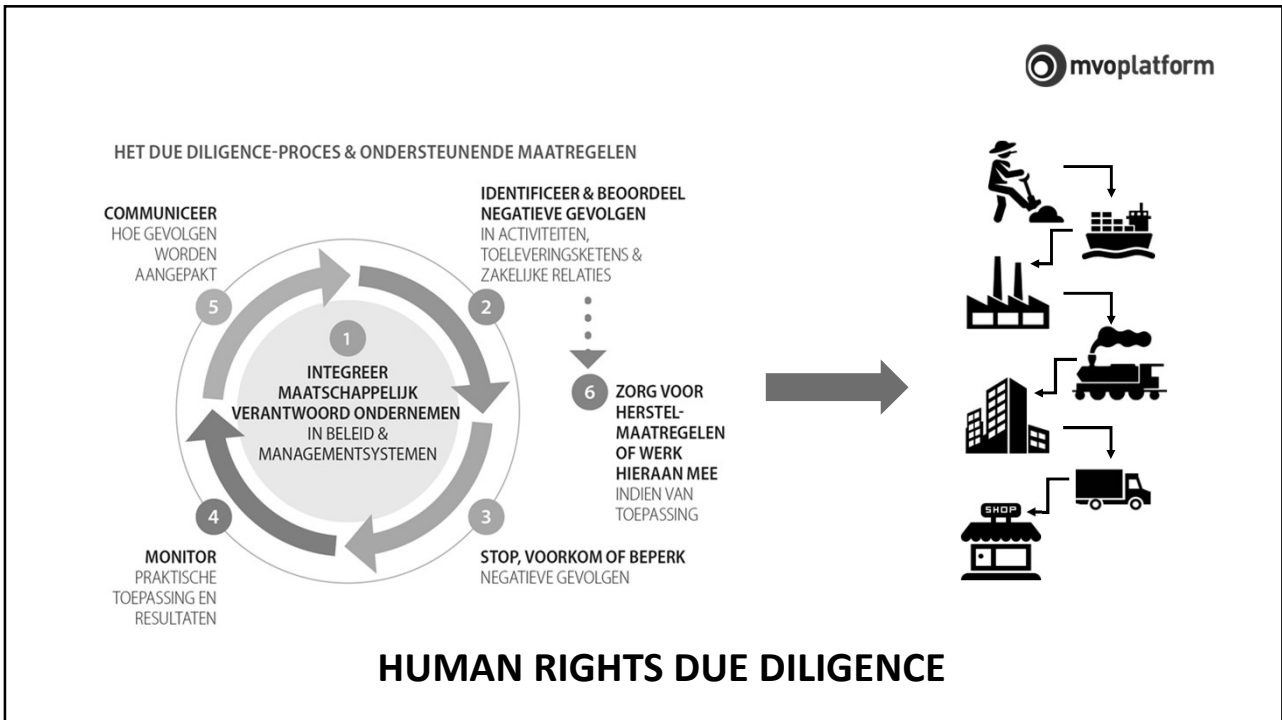

UN photo / Jess HOFFMAN

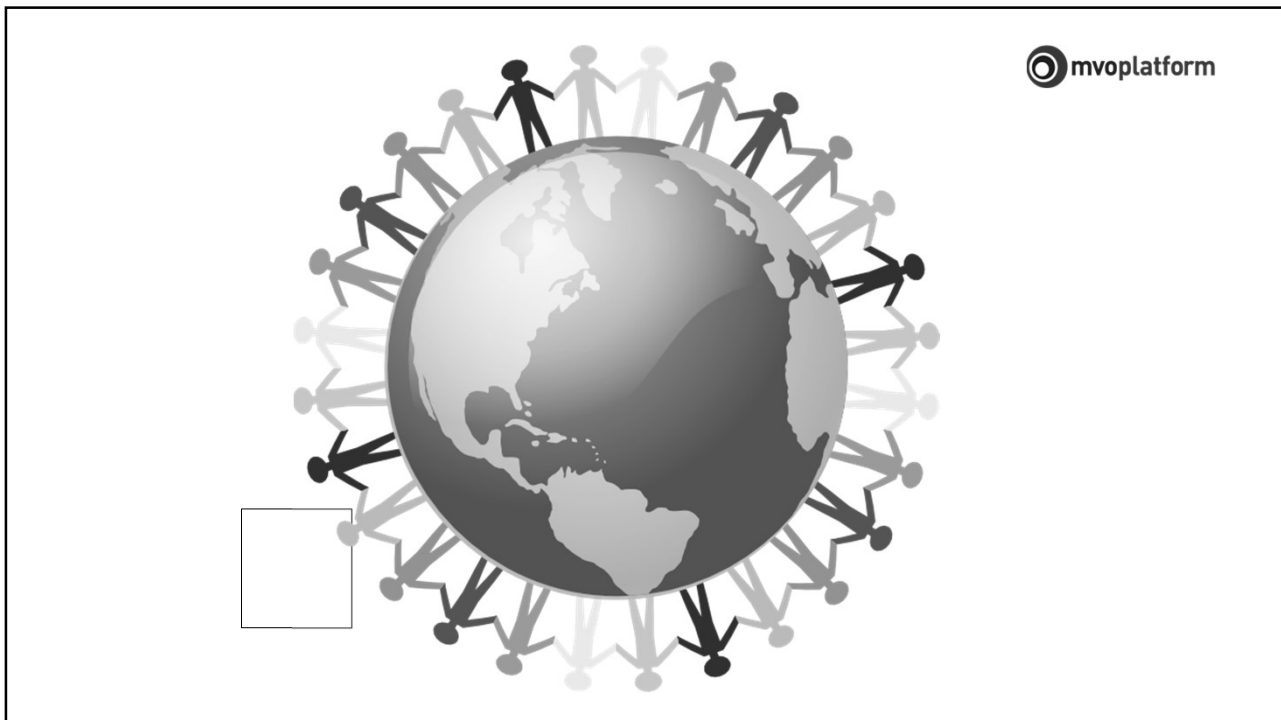
4

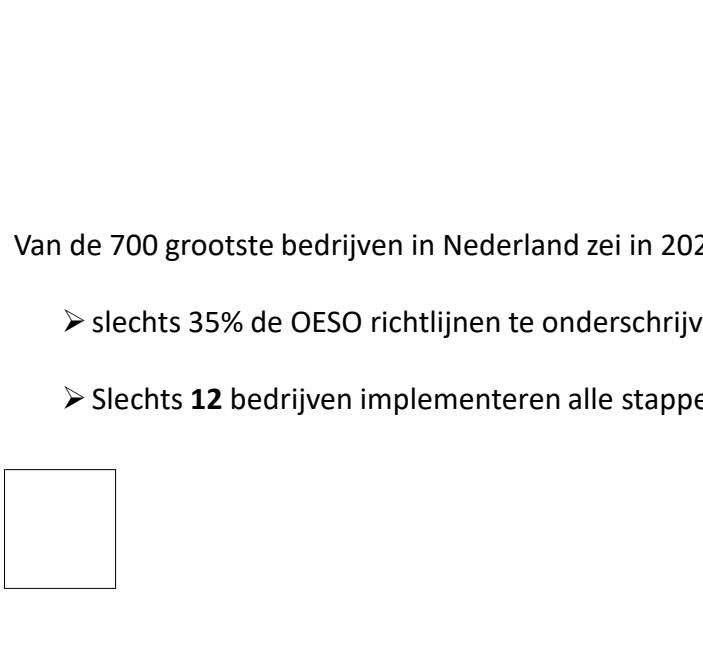
5

6

7

mvoplatform

Van de 700 grootste bedrijven in Nederland zei in 2020:

- slechts 35% de OESO richtlijnen te onderschrijven;
- Slechts **12** bedrijven implementeren alle stappen

8

Nieuws

4 mi

Duitsland voert supply chain wet in tegen uitbuiting

Supply chain

Er zijn maar weinig Duitse bedrijven die ervoor zorgen dat hun werknemers aan de arbeids- en mensenrechtencriteria voldoen. Dat is de reden dat Duitsland nu een wet invoert die bedrijven verplicht om te onderzoeken of er misstanden voorkomen in hun leveringsketens. Zijn kinderarbeid, uitbuiting en

Partijen willen bedrijven verplichten ethisch verantwoord te ondernemen

NIEUWS

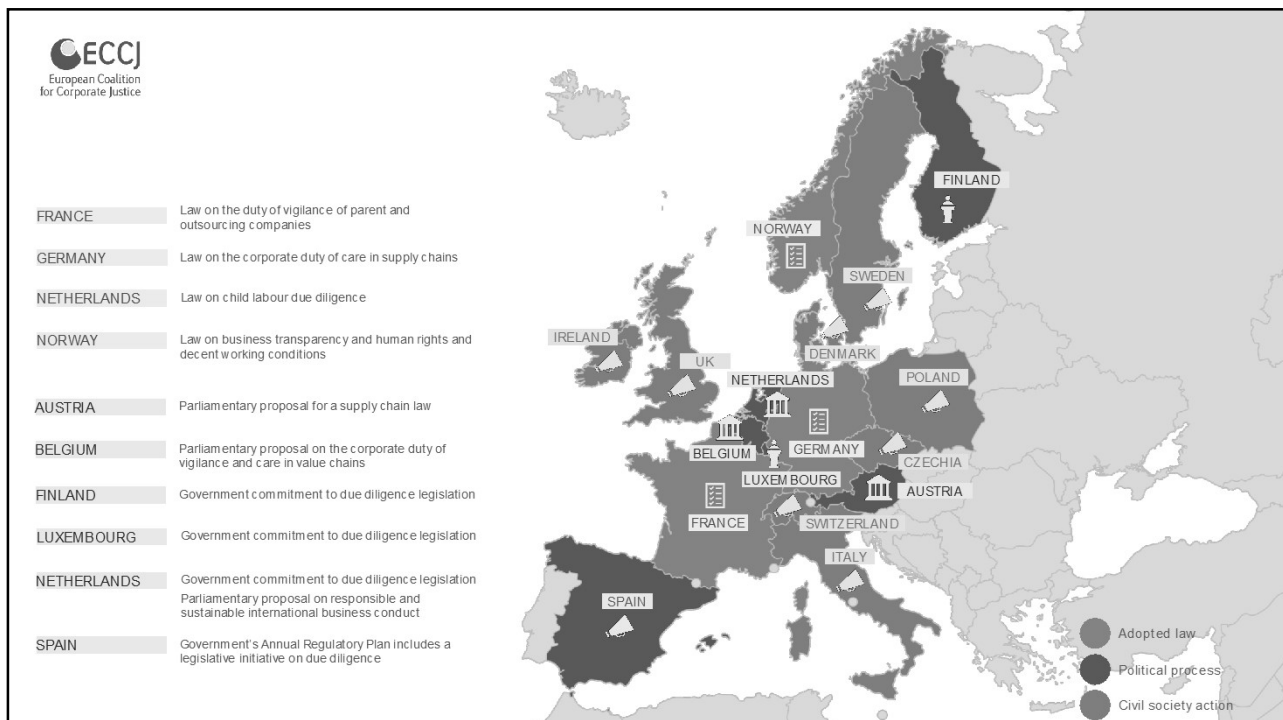
Brussel wil dat bedrijven zich niet langer van de domme kunnen houden over misstanden als kinderarbeid

Het Europees Parlement wil dat bedrijven verplicht gaan onderzoeken of er misstanden voorkomen in hun leveringsketens. Zijn kinderarbeid, uitbuiting en

NIEUWS / mei 14, 2019

Nederland zet vandaag historische stap met wet tegen kinderarbeid

Vandaag stemde de Eerste Kamer vóór de Wet zorgplicht kinderarbeid. Nederland is daarmee toonaangevend en laat zien de aanpak van

mvoplatform

Initiatiefwet Verantwoord en Duurzaam Internationaal Ondernemen (WVDIO)

Kabinetsvoorstel nationale wetgeving

CSDDD
CSRD
Ontbossing
Gedwongen arbeid

11

Inhoud EU Richtlijn Passende Zorgvuldigheid

- De verplichtingen van ondernemingen met betrekking tot feitelijke en potentiële negatieve effecten op de mensenrechten en het milieu wat betreft hun:
  - eigen activiteiten,
  - de activiteiten van hun dochterondernemingen en
  - de activiteiten in de waardeketen die worden uitgevoerd door entiteiten waarmee de onderneming een gevestigde zakelijke relatie *[direct/indirect]* heeft
- De aansprakelijkheid voor schendingen van de hierboven genoemde verplichtingen.

CSDDD

12

Reikwijdte

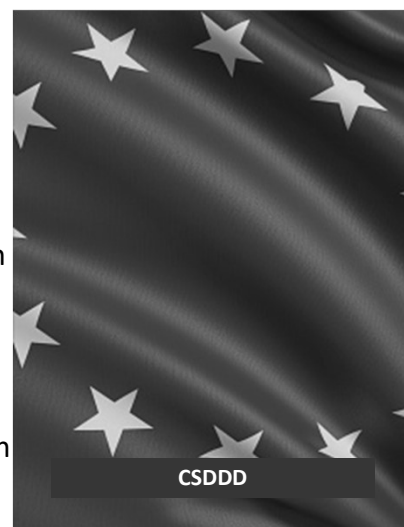
- EU Bedrijven (schatting 13.000)
  - Vanaf 500 werknemers EN netto-omzet 150 miljoen euro wereldwijd
  - Vanaf 250 werknemers EN 40 Miljoen euro wereldwijd waarvan > 50% behaald in *hoogrisicosectoren*
- Niet EU-bedrijven (schatting 4.000)
  - Vanaf 150 miljoen netto-omzet in EU
  - Vanaf 40 miljoen netto-omzet in EU waarvan > 50% in *hoogrisicosectoren*
- Hoogrisicosectoren =
  - Textiel, leder, kleding, schoeisel;
  - Landbouw, bosbouw, visserij, voedingsproducten
  - Mineralen grondstoffen, metaalproducten, chemische grondstoffen

13

Due Diligence verplichting (1/3)

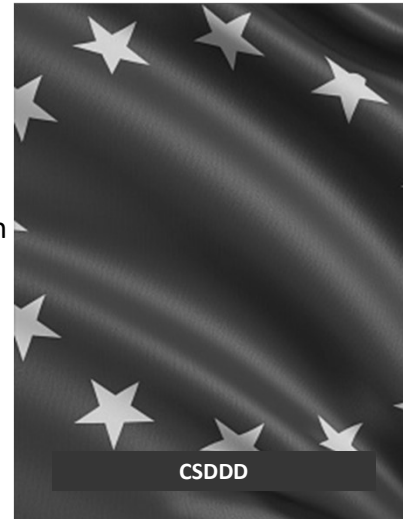
1. IMVO-beleid integreren: opstellen beleid, Code of Conduct en processen
2. Daadwerkelijke of potentiële negatieve gevolgen voor mensenrechten en milieu identificeren (beperkt tot Annex).
  - Eigen activiteiten, die van dochterondernemingen en die van gevestigde zakenrelaties (direct/indirect) (en dus niet de hele waardeketen)
  - Risicosectoren: alleen de ernstige gevolgen voor hun sector (ipv allemaal)
  - Financiële sector: alleen bij aangaan relatie en alleen bij grote klanten en hun dochters. Niet de risico's in keten van klanten.

14

Due Diligence verplichting (2/3)

3. Voorkomen en beperken mogelijke negatieve gevolgen
4. Beëindigen en minimaliseren daadwerkelijke gevolgen (door actieplan te ontwikkelen).
  - Actieplan alleen indien relevant en indien noodzakelijk ivm aard en complexiteit vd maatregelen
  - DD leunt sterk op het vinden van **contractuele garanties** bij directe zakelijke relatie (naleving via verificatie/sectorinitiatieven) + diens partners (contractuele cascade);
  - Opschorten of beëindigen relatie als gevolgen niet voorkomen of beperkt kunnen worden (maar niet verantwoord!) en wederom uitzondering financiële sector

15

Due Diligence verplichting (3/3)

5. Oprichten en onderhouden van een klachtenprocedure. Herstelmechanisme ontbreekt, wel neutraliseren negatieve impacts
6. Monitoren van de effectiviteit van DD beleid, beleid aanpassen (geen consultatie)
7. Publiekelijk (online) rapportage over het DD beleid (indien bedrijf niet valt onder CSRD, anders obv die richtlijn rapporteren – geldt ook voor klimaat)

NB alleen **stakeholders** raadplegen indien ondernemingen dit zelf relevant achten. Geen verwijzing naar FPIC. Geen verwijzing naar kwetsbare groepen.

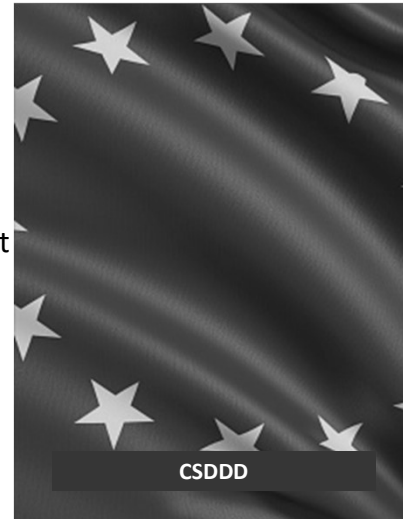

16

Klimaat

- Er is een apart regime: geen volledige due diligence
- Klimaatplan:
  - opstellen dat bedrijfsmodel en strategie verenigbaar zijn met de overgang naar duurzame economie en beperking van opwarming aarde tot 1,5 °C
  - in welke mate de klimaatverandering een risico vormt voor of een effect is van de activiteiten van de onderneming
  - Indien klimaatverandering belangrijk risico: emissiereductiedoelstellingen
- Variabele beloning bestuurders in lijn brengen met naleving eisen mbt eigen klimaatplan

17

Zorgplicht bestuurders

- Bestuurders (van EU bedrijven > 150 Mln) die geen rekening houden met de gevolgen van hun beslissingen voor de duurzaamheid, met inbegrip van de mensenrechten, de klimaatverandering en de gevolgen voor het milieu, schenden hun wettelijke plicht als bestuurders.
- Bestuurders moeten rekening houden met relevante inbreng belanghebbenden en organisaties uit maatschappelijk middenveld
- Bestuurders moeten stappen ondernemen om bedrijfsstrategie aan te passen in lijn met gepaste zorgvuldigheidsverplichting

18

Toezicht

- Voornaamste toezicht door nationale toezichthouders
- De toezichthouder kan op zowel eigen initiatief als naar aanleiding van klachten van belanghebbenden onderzoek kan doen.
- Bedrijven moeten bij het aanvragen van overheidssteun aantonen dat zij niet zijn gesanctioneerd voor niet-naleving van de wet.
- Veel wordt overgelaten aan lidstaten zelf

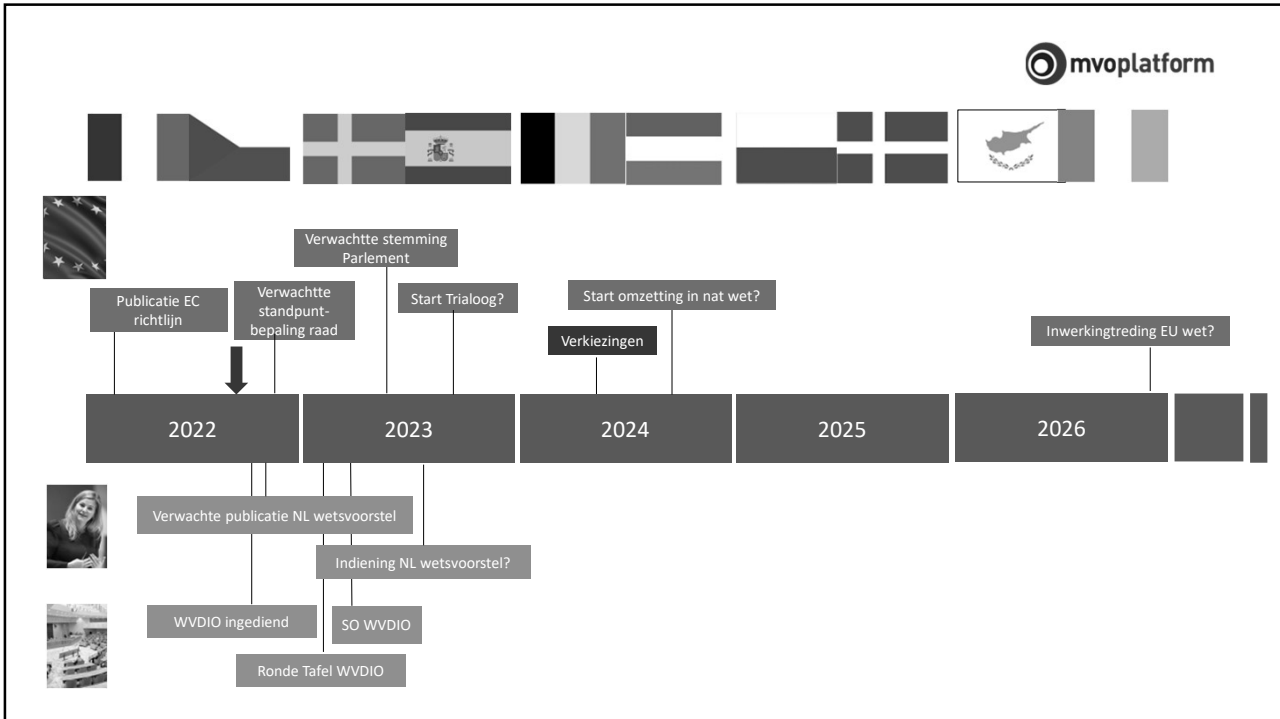
19

Civiele aansprakelijkheid

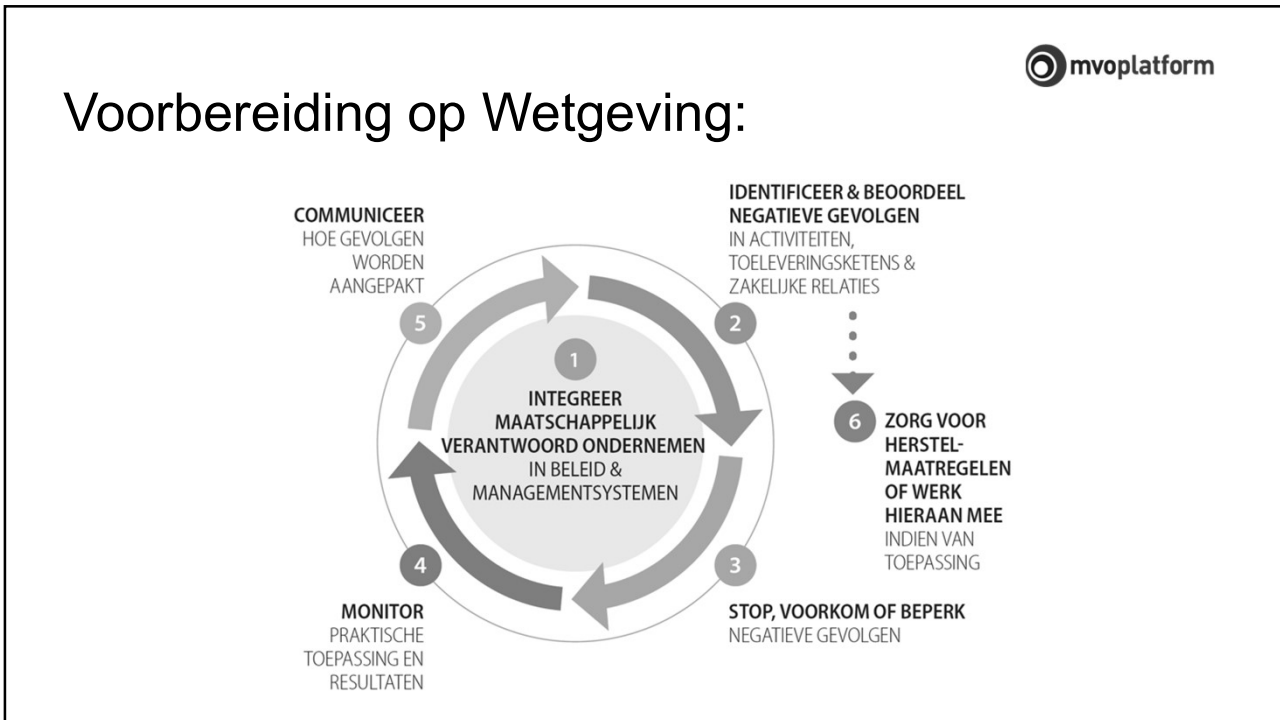
- Bedrijven zijn civiel aansprakelijk voor het niet voldoen van dd verplichting
- Bewijzen:
  - I. schending DD verplichting
  - II. schending mensenrecht of milieustandaard
  - III. schade
  - IV. causaal verband
- Verdediging:
  - I. geen aansprakelijkheid bij indirecte partners met gevestigde relatie en contractuele garanties (geverifieerd)
  - II. inspanningen bedrijf (met anderen) om schade te voorkomen
- Obstakels toegang tot recht niet weggenomen

20

21

22

Manon Wolfkamp
m.wolfkamp@mvoplatform.nl